

Rudolstadt festival: Svět, kde je folk ještě velký

Napsal uživatel Tomáš Hrubý
Pondělí, 27 Srpen 2018 21:46

Po čtyřech letech absence se všechny okolnosti ukázaly být příznivě nakloněny a já jsem zase mohl saturovat svou touhu po velkých folkových festivalech, které už (nebo ještě??) v Česku nemáme, návštěvou pouhých 360 km vzdáleného durynského města Rudolstadt. V mezích mé nepřítomnosti se jméno města stalo oficiálním názvem festivalu: všichni už vědí, co od něj čekat, takže se již nejmenuje Tanz- und Folk Fest, ani zkráceně TFF. V podtitulu má stále uvedeno roots – folk – weltmusik a toto zaměření – samozřejmě velmi neortodoxně a s široce rozpraženou náručí – dodržuje. („Roots“ znamená kořeny, hudba kořenů, hudební tradice a weltmusik je několik posledních let používaný německý překlad termínu „world music“.) Letos se hrálo na 28 pódíích rozmístěných částečně „pod střechou“ (městský kostel, divadelní sál v obecním domě, knihovna...), ale hlavně venku – ve vnitřním městě, ve velkém Heineho parku za řekou Sálou a na zámku Heidecksburg nad městem. Poslechnout jste si mohli přes 60 položek, většina z kapel či písničkářů hrála několikrát na různých pódíích.

Rudolstadt Festival mohu rozhodně doporučit jako akci, na kterou lze jet i naslepo, bez nastudovaného programu a stejně si vás tam při troše štěstí mimořádné zážitky najdou. No a některý ročník k tomu ještě přidá velká jména, která se jinak třeba obtížně potkávají. Takovou osobností letošního ročníku byl bezesporu **Graham Nash** (GB/USA).

Vůbec to ale neznamená, že jsem se na jeho vystoupení pouze bezmezně těšil. Zažil jsem i letos několik situací, kdy moment očekávání byl vystřídán momentem zklamání a bylo to u mnohem méně hvězdných formací. Může tenhle 76letý pán s vrcholem kariéry na přelomu 60. a 70. let něco nabídnout? S čím přijde? Šedovlasý, mladistvě vyhlížející elegant přišel s několika akustickými kytarami, od kterých občas odbíhal k píánu (jednou zahrál i na foukačku).

Doprovázeli ho dva skvělí muzikanti – jedním z nich byl dokonce Todd Caldwell, klávesista CSN&Y, druhým pak s elektrickou kytarou Shane Fontayne, který hrával například se Stingem nebo Bruceem Springsteenem. Oba výborně zpívali a spolu s Nashem, který si ve svém věku stále udržuje úžasný rozsah směrem vzhůru, vytvářeli klasické „zasněžené vokály“ – prostě my, co Crosby, Stills & Nash známe pouze z nahrávek, jsme si mohli připadat jako na jejich koncertě. Na začátku koncertu jsme si poslechli dokonce pár písniček z éry Hollies a taky jednu Beatles Medley (

„obdivuji Beatles“

, pravil GN). Hlavně ale zněly skladby z repertoáru CSN&Y, popř. ze sólové dráhy Grahama Nashe až po současně (2016) album

This Path Tonight

; namátkou třeba

Napsal uživatel Tomáš Hrubý
Pondělí, 27 Srpen 2018 21:46

Marrakesh Express

,
Immigration Man

,
Military Madness

,
Our House
, jako přídavek
Ohio

a
Teach Your Children

. Graham Nash byl velmi kontaktní, spíš po folkařsku mluvil, než že by jen po rockersku valil, ale nepřeháněl to na úkor hudby. Mimořádně zaplněné hlediště pod velkým pódiem v Heineparku vytvořilo skvělou atmosféru. Pro mě nejzásadnější moment a nejradostnější radost z letošního Rudolstadtu.

Další pro mě vrcholný moment byl současně začátkem festivalu, snesl se na mě, sotva jsem ve čtvrtek večer vystoupil z auta a postavil stan. Alternativní, nebo chcete-li, spíše „psanecký“ countryman

Steve Earle

(USA) a jeho kapela

The Dukes

, ze které si nejvíc pamatuji pestře hrajícího elektrického kytaristu Chrise Mastersona a houslistku Eleanor Whitmoreovou, která si s Earlem stříhla jeden duet. Slovo „charismatický“ se trochu nadužívá, ale pro Steva Earla ho použít musím: s lehce drsným hlasem a vizáží blížící se mladšímu Williemu Nelsonovi dodával zajímavým songům a perfektně šlapající kapele třetí rozměr. Kromě očekávatelné country až countryrocku se chvílemi hrál i rock, blues nebo folk – bylo to pestré, nadupané, velký zážitek.

Na pomyslnou bronzovou příčku bych postavil někoho, koho jsem nejen nikdy dříve neslyšel, dokonce jsem nikdy neslyšel o něm, což je, myslím, hezká ilustrace toho, co jsem o Rudolstadtu napsal na začátku tohoto článku. **Ale Möller** (S), kterého programová brožurka nazývala „švédský Mr. Folk“ a současně popisovala, s kým vším si zahrál a jaké vlivy vstřebával – od domácích, přes Řecko, Afriku po jazz. Očekával jsem tedy někoho roztomile zajímavého a hudebně poněkud neukázněného. Ale kdepak! Möller je ceněným hráčem na mandolu, hrál i na akordeon a flétny a v kapele má violoncellistu, perkusistu, hráče na nyckelharfu a jako host přišel i excelentní klávesista. Hráli hodně (možná většinu) instrumentálek, dost jich znělo jako výtečná tancovačka ve stodole – když vtom si Ale Möller vzal koncovku a překvapivě na ni zahrál něco značně najazzlého. A pak zpívanou skladbu s ne úplně jednoduchou stavbou. Takže výrazná osobnost,

která hraje pestře, ale ne neohraničeně, má svoji chuť. A spolu s kapelou působí velmi energicky a radostně.

V hluboké noci z pátku na sobotu jsem v Heineparku viděl a slyšel projekt, který se jmenuje bůhvíproč **Solo** (CND), přestože se ho účastnilo osm muzikantů ze dvou frankofonních kanadských kapel: z pětičlenné **Le Vent du Nord** (Severní vítr) a tříčlenné **De Temps Antan**

(Z dávných časů). Z hudby, kterou znám, mi to nejvíc připomínalo Bretaň – bylo to trochu keltské a trochu francouzské. A hodně instrumentální, našlapané a energické. Housle, kytara, buzuki, niněra, akordeon, baskytara, klávesy... a taky „nástroj“, který bych popsal jako dupací perkuse, ten byl velmi důležitý. Protože jsem slyšel i obě „zdrojové“ skupiny – a zejména Le Vent du Nord byli výteční – kladl jsem si otázku, jestli není celý „velký“ projekt jenom reklamním trikem, jak k sobě přitáhnout více pozornosti. A po delším váhání jsem si pevně odpověděl, že není. Sice občas hrály troje housle a bylo zjevně náročné všechno nějak přijatelně zaranžovat, přesto jsem přesvědčen, že došlo k zvýšení zajímavosti a určitě energie.

„Magický nástroj“, kterému byl vždy jeden ročník festivalu dříve věnován a jehož špičkové hráče si mohl posluchač ve velkém užít, se už, bohužel, nevyhlašuje. Co zůstalo, je „*Länderschwerpunkt*“, volně snad „

země, na kterou se zaměřujeme“

, což letos bylo Estonsko. Ze země, která má počet obyvatel zhruba jako Praha, přijelo skutečně značné množství účinkujících. Nejvíc jsem se z nich těšil na

Curly Strings

, velice mladou partičku, která jezdí i po evropských bluegrassových festivalech. Zpěvačka má kvalitní a zajímavý hlas a dobře hraje na housle, její spoluhráči hrají na kytaru, mandolínu a elektrický kontrabas dost jednoduše, ale přesně a vzorně. Zpívají výhradně estonsky, upravují si estonské lidové, tu ohlásí vlastní skladbu s textem estonského básníka... Skoro nejdůležitější na jejich produkci je mluvené slovo (v angličtině), kdy říkají přesně to, o čem si myslí, že diváci

Napsal uživatel Tomáš Hrubý
Pondělí, 27 Srpen 2018 21:46

chtějí slyšet. Krásní mladí lidé, usměvaví, v oblecích a šatečkách. Trochu mě to odpuzovalo, trochu fascinovalo. Byl jsem se na ně podívat dvakrát, protože jednou hráli s velkým symfonickým orchestrem(!).

Klobouk dolů, jistě to není jednoduché uhrát, samozřejmě měli obrovskou návštěvu a ještě větší ohlas, nicméně při této produkci se všechny jejich zápory poněkud koncentrovaly. To už se mi víc líbili jejich krajani **Mari Kalkun & Runorun**. Tedy spíše krajanky: jádro seskupení tvoří hráčky na kantele (taková estonská či estonsko-finská citera) Mari Kalkun a Maija Kauhanen – která je ovšem Finka, stejně jako hráči na baskytaru a bicí tvořící zbytek kapely. Mari Kalkun ale skládá písně inspirované estonským folklórem a zpívá je jihoestonským nářečím Võro.

Určitě mě hodně bavili

Amine & Hamza

(Tunisko) ohlašovaní jako arabský folk-jazz; já bych dodal, že možná spíš nová akustická hudba na nezvyklé nástroje. Jádrem seskupení jsou totiž bratři Amine a Hamza M'Raihi, virtuosové na loutnu oud a citeru qanun, doplnění saxofonistou, houslistou a hráčem na tabla. Hráli v městském kostele, kde jejich přemýšlivá hudba dostala odpovídající atmosféru.

Líbili se mi jak artistní **Eternal Voyage**, tak zemitý **Vano Bamberger** (D), kterážto seskupení jsem slyšel před svým odjezdem domů. Eternal Voyage je projekt známého německého (převážně) jazzového trumpetisty Markuse Stockhausena, který zkombinoval jazz, soudobou vážnou hudbu a world music a nechal své skladby zahrát zcela nepravděpodobnou sestavu muzikantů (trubka, klavír, sitár, bicí, santur, basklarinet, arabský vokál...). Vano Bamberger je excelentní kytarista a principál převážně rodinné romské kapely (hrál s ní ale i jediný Čech, kterého jsem v Rudolstadtu viděl na pódiu, kontrabasista Antonín Šturma), se kterou provozuje houslově-kytarové swingové instrumentálky. Velký vliv Django Reinhardta, nic nového, jenom krásná hudba, která šlape, i když většina muzikantů hraje vsedě...

Rudolstadt festival: Svět, kde je folk ještě velký

Napsal uživatel Tomáš Hrubý
Pondělí, 27 Srpen 2018 21:46

[Rudolstadt festival](#)